

MAKLEIT LÁSZLÓ
(szöveg és kép)

Újra a Rysy-n

Alattunk a Morskie Oko és a Fekete-tó

Elsősorban a legmagasabb lengyel csúcs, a Rysy megmászásának szándékával érkezünk a Tatra északi oldalára. Négy napos, hosszú hétvégi programunk során azonban más túrákra is lehetőség nyílt. A Rysy Szlovákia felől könnyű, Lengyelország irányából valamivel nehezebb úton mászható meg, ugyanakkor a Tatra új arcát is megismerheti, aki vállalja a kissé hosszabb autózást és az északi oldal útvonalainak bejárását.

A Lengyel-Tátra azonban nem adja könnyen szépségeit. A korlátozások miatt a hegytől viszonylag távol kell leparkolni, és gyalogosan vagy alkalmi transzport igénybevétele mellett juthatunk a hegy lábához. Nincs ez másképp

A Rysy csúcsán

a Rysy esetében sem. A lengyel országcsúcs megmászásának kiindulópontja a Palenica-tisztáson, 990 méter magasságban kialakított hatalmas parkoló, amire korai érkezésünk ellenére lassan a megtelt táblát is ki lehetett tenni. Innen bemelegítésként 7–8 kilométernyi aszfaltút vár a túrázókra vagy – nem túl olcsón és nem is túlságosan gyorsan – szekérrel juthatnak a Tengerszem, a Morskie Oko közelébe.

A legtöbben ilyenkor még kellő energiát éreznek magukban ahhoz, hogy az útra gyalogosan vállalkozzanak. A műút mellett itt-ott kiépített erdei rövidítéseket vehetünk igénybe, elidőzhetünk az 1100 méter magasságban lezúduló Mickiewicz-vízesés mellett vagy szomorúkodva figyelhetjük, mennyi sérült fenyő szegélyezi utunkat.

TÉNYLEGES TÚRÁNK...

...közel két óra elteltével a Morskie Oko mellől, 1400 méteres magasságból indult. Felfelé haladva a tavat bal oldalról kerültük meg, és kapaszkodtunk egyre magasabbra a lépcsőszerűen kialakított, kőves ösvényen. Gyors haladásra senki ne számíton, egyrészt a Rysy-túrákra jellemző tömeg miatt, meg persze fotótémában sincs hiány. A Tengerszem szinte minden méteren más arcát mutatja, újabb és újabb képek készítésére csábítva a túrázókat.

Még szinte látjuk a vízfelszín csillogását, amikor megjelenik a Fekete-tó (Czarny Staw), a több hasonló nevű tavacska egyike, majd rövidesen már mindkét tó

panorámája felülről tárul elénk. A szuszogató terepen jó ürrügy a megállásra, amikor egy-egy képet készítünk vagy egyszerűen csak beledezünk a látványba.

A kiépített túraút a meredekség ellenére sokáig semmilyen technikai nehézséget nem jelent, a tömeg lassan, de egyenletesen halad felfelé. Azután megjelennek az első láncok, melyen ráadásul a korán indulók már lefelé tartanak. Az útvonal itt sem különösebben kitért, a láncok használata inkább esős időben vagy kezdők számára hasznos. Néhányan a láncok melletti sziklát választjuk, ahol biztonságosan és gyorsan haladunk.

A 2499 méteres Rysy magyar nevét a Morskie Oko után kapta, Tengerszem-csúcs néven ismerjük. Már korábbi túráink során megállapítottuk, hogy a hegy szerencsére kettős csúcscsal rendelkezik, egyébként el sem férnének rajta a kirándulók. Ez túráink napján különösen igaz volt, ragyogó napos időt fogtunk ki. Reggel elég korán elindultunk, így bőven jutott időnk pihenni, nehezen akaródzott feltápaszkodni. Lelki szemünk előtt a tengerszemek csodálatos panorámája mellett felsejlett a Palenica felé

vezető monoton aszfaltút.

Végül rászántuk magunkat, és láncba kapaszkodó, aggódó tekintetű mászók mellett a sziklákon visszaereszkedtünk a kiépített ösvényre. Már a parkolóban megfigyeltük, hogy az autók zöme lengyel, a hatalmas ország kevés hegyvidéke a belső turizmus számára állandó célpontot jelent. A megszokott köszöngetés mellett tőlünk is folyamatosan kérdegettek, és rá kellett jönnöm, hiába töltöttük diákkorunkban a nyarak nagy részét Lengyelországban, szókincsem azóta szinte nullára redukálódott. Négy nap elteltével szerencsére újra nem jelentett gondot a zakopanei étlap, vagy ha valaki megkérdezte, hogy „Która jest godzina?” (Hány óra?)

Lefelé haladva a Morskie Oko-t a másik irányból kerültük meg, majd elérkeztünk a műúthoz. Gondoltuk, felkapaszkodunk egy várakozó szekérre, energiánkat pedig a másnapi túrára tartogatjuk. Várakozó szekerek helyett azonban várakozó túrázókat láttunk, igen hosszú sorban, maradt tehát lefelé is a gyaloglás.

Jól tettük, hogy reggel időben indultunk, mert kényelmes tempóban, a csúcson töltött idővel együtt több, mint 11 órára sikeredett a napi program. A parkolóból szállásunk, a zakopanei kemping felé haladva még inkább díjaztuk a korai ébresztőt. Hosszú kilométerekkel a parkoló elhagyása után is láttunk az út mentén várakozó autókat. Mennyit gyalogolhattak utasaik az aszfalton a túraösvények kezdetéig?

Sérült fenyves a Tatra lábánál

MÁSNAPRA KÖNNYŰ GERINCTÚRÁT TERVEZTEM

A tátrai tömeg azonban ezt a napunkat is meghatározta. Zakopane felől a Kasprowy-csúcs felvonójához vezető út a forgalom elől szintén le van zárva, bő fél óra gyaloglás után azonban megérkeztünk Kuźnicébe, a felvonó alsó állomásához. További négy óras sorban állást igényelt, hogy a csúcs tövében kialakított felső állomásra érkezhessünk.

Igaz, közel 2000 méteres magasságból, de már ebéd után indítottuk a gerinctúrát. Először a 2012 méteres Beskyd-csúcsra kapaszkodtunk fel, majd következett a nap legmagasabb pontja, a 2301 méteres Świnica (Disznó-csúcs). Szerencsére az előző napi verőfényes napsütést borúsabb idő követte, ami a fotózást kissé nehezítette, de a gerinctúrát sokkal kényelmesebbé tette.

A gerinc vonalát a Zawrat-hágóig követtük, majd innen, 2150 méteres magasságból elkezdtünk ereszkedni a Murowaniec irányába. Láncos szakasszal itt is találkoztunk, néhol a Rysy láncainál komolyabb odafigyelést igénylővel. Rövidesen megismerkedtünk egy zergecsaláddal, majd újabb Fekete-tó (Czarny Staw Gasienicowy) mellett haladtunk el, végül elérkeztünk a Murowaniec halványlila derécével sűrűn benőtt tisztására. 1500 méteres magasságban jártunk, innen először gerincen, majd sűrű erdőben, de szinte végig kövekkel kirakott úton értünk vissza az 1000 méteres magasságban fekvő Kuźnicébe.

A sziklás terepen a rendezett kövek nagyban könnyítik a mászók dolgát, bár a lépcsőzés az izmokat és ízületeket legalább annyira igénybe veszi, mint ha sziklákon ugránoznánk, az erdei úton viszont tényleg felesleges ez a parkettázás. Vélhetően sokan így gondolják, mert a köves ösvény mellett, a kellemesebb erdei talajon széles csapások futnak. Ahol tudtuk, mi is ezeken próbáltunk némi megnyugvást adni háborgó talpunknak.

A HARMADIK NAPON UGYANITT TÉRTÜNK VISSZA A LILA DERÉCÉK TISZTÁSÁRA

És egy másik völgyön keresztül kapaszkodtunk vissza a gerincre. A Murowaniec felől a 2113 méteren található Kereszt-nyerget (Krzyżne) választottuk, de előbb itt is el kellett haladni egy színes tó, egészen pontosan a Vörös-tavacska (Czerwony Stawek) mellett. A túra alsó szakasza látványos, később

Tengerszemek látképe a Świnica túrán

azonban kopár sziklák között haladva amolyan holt völgy benyomását kelti. Az előző napok tömege elmaradt, ezzel párhuzamosan viszont széles, szinte érintetlen áfonyamezőket találtunk. Tegnap a felvonó sora, most meg a terített asztal akadályozta, hogy időben a gerinc-re érjünk.

A Krzyżne-hágó felől először sorra másztuk a kisebb csúcsokat, majd a Buczin-torony (Buczynowa Turnia) 2172 méteres csúcsát vetjük célba. Itt már a legendás Sas-úton jártunk, aminek most csak egy kis szegletébe nyertünk bepillantást, de sajnos indulnunk kellett visszafelé. Előző nap már sötétben értünk le Kuźnicébe, most még volt esélyünk, hogy az est beállta előtt éppen megérkezzünk. Pedig a gerinc további vonala, elsősorban a Gránát-csúcsok a

távolból hívogattak. Újabb ok, amiért érdemes visszatérni a Lengyel-Tátrába.

A MÁSZÁSOKAT KÖVETŐEN

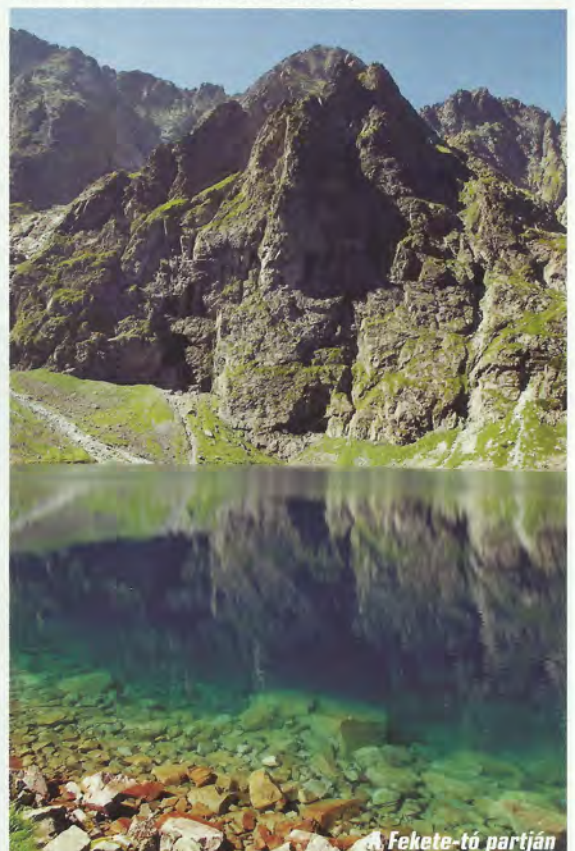
Utolsó lengyelországi napunkat már Zakopane-ban töltöttük. A természetet kedvelők nem mehetnek el szó nélkül a számos környezetbe illő, fából épült házikó mellett, amik a tátrai településnek különleges hangulatot kölcsönöznek. Ráadásul látogatásunk idején egy folklórtalálkozó is zajlott a városban, a népviseletbe öltözött csoportok a főútcán vonulva mutatták be országuk vagy tájegységük dalait és táncait. A hosszú túrákat követően, a hazaindulás előtt nem is vágytunk másra, mint egy ilyen relaxáló programra. Dziękuję bardzo, Zakopane! (Köszönjük, Zakopane.)

Erdei deréce Murowaniecnél

Zakopane – folklórtalálkozó

Fekete-tó partján